

DANMARKS MILJØUNDERSØGELSER
AARHUS UNIVERSITET

Modtager:

NOTAT

By- og Landskabsstyrelsen

— Vurdering angående påvirkning af arter og naturtyper ved evt. etablering af national prøvestation for vindmøller øst for Ringkøbing Fjord (Stauning) – reviderede forslag

Thomas Eske Holm
Ib Krag Petersen
Johnny Kahlert
Rasmus Ejrnæs

Dato: 28. maj 2010
Sagsnr.: 31500
Ref: teh

—
Side 1/5

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) modtog den 21. maj 2010 to reviderede forslag til placering af en test-vindmøllepark ved Ringkøbing Fjord fra By- og Landskabsstyrelsen (BLST), der ønskede DMU's vurdering af potentielle indvirkninger på arter og naturtyper. Dette notat skal således ses som et supplement til DMU's vurdering af tidligere placeringsforslag for en test-vindmøllepark, der i det følgende refereres til som notat af 7. maj 2010.

En skitse over de nye forslag til placeringer af mølleparken er vedlagt som bilag og kaldes Opstilling 4 og Opstilling 5. De to placeringer er lagt samme sted: Opstilling 4 bestående af seks turbiner og Opstilling 5 bestående af én ekstra turbine, placeret på samme linje, syd for placeringen af Opstilling 4, således at den sydligste turbine i Opstilling 5 er placeret på grænsen til Natura 2000 området ved Skjern Enge.

Det skal understreges at DMU's vurdering alene er en første, foreløbig vurdering af et evt. vindmølleprojekt og er ikke en egentlig VVM.

— Ang. placering af mølletårn på grænsen til Natura 2000-området
En placering af en vindmølle på grænsen til Natura 2000-området (Opstilling 5) vil forårsage et habitattab for fugle der udnytter Skjern Enge til rast og foragering. Det vurderes på baggrund af den forhøjede menneskelige aktivitet omkring den enkelte mølle, møllevingernes bevægelse ind over området samt skygeeffekter fra mølletårn og vinger. Endvidere vil der være kollisionsrisiko for fugle der trækker på langs af reservatgrænsen og mellem de attraktive vådområder inden for Skjern Enge og mellem Fjorden og eksempelvis Hestholmsøen. Placeringen af møllerne som beskrevet i Opstilling 4 vil reducere denne risiko, men en kvantificering på det foreliggende grundlag er ikke mulig og vil kræve nærmere studier, der også vil kunne afdække virkningen af afværgeforanstaltninger eller en bedre placering af møllerne.

Fouragerende fugle og fourageringstræk

Et betydeligt antal sang- og pibesvaner, kortnæbbede gæs, bramgæs og hjejler fouragerer i området syd for Strandby og vest for mølleområdet. Da disse arter ligeledes ses i stort tal raste ved Skjern Enge må det formodes, at der foregår et betydeligt lokalt træk mellem Skjern Å og fourageringsområder omkring de foreslåede vindmølleparker. Opstillingsforslag 4 og 5 vil således udgøre en større risiko for kollisioner end ved de tidligere nordligere placeringer, som omtalt i DMU's notat af 7. maj 2010.

Med hensyn til fuglenes mulighed for fouragering vil de sandsynligvis i stor udstrækning habituere som påvist i flere undersøgelser og som nævnt i DMU's notat af 7. maj 2010.

Fugle på decideret træk

Samme vurdering som i notat af 7. maj 2010.

Arter på EF-Habitatdirektivet

Samme vurdering som i notat af 7. maj 2010.

Naturtyper på EF-Habitatdirektivets bilag I og § 3 beskyttede naturtyper

Opstillingsforslag nr. 4 og 5 ved Stauning påvirker potentielt 23 naturtyper på udpegningsgrundlaget for EF-Habitatområde 61 og 62. Tabel 1 viser arealer og andele af habitatområder, habitattyper og § 3 beskyttede naturtyper for hhv. testområder og vindfelter i de to nye opstillinger ved Stauning. Placeringerne ved Stauning omfatter kortlagte habitatnaturtyper i vindfelterne (godt 10 ha indenfor opstillingsscenarie 4 og godt 25 ha for opstillingsscenarie 5), men ikke i testområdet. De § 3 beskyttede naturtyper dækker henholdsvis næsten 5 og godt 12 ha af testområderne for opstillingsscenarierne 4 og 5 og henholdsvis 19 og 33 ha af vindfelterne for de to opstillingsscenarier. I testområdet er det primært mose og sø, mens det i vindfeltet overvejende er strandeng og mose.

Tabel 1. Oversigt over forekomsten af habitatområder, § 3 områder og habitatnaturtyper inden for hhv. testområderne og vindfelterne for Opstillings-scenarierne 4 og 5, angivet i ha og procenter af arealet for de omfattede testområdets og vindfelters totale areal.

	Opstilling 4	Opstilling 4	Opstilling 5	Opstilling 5
	Testområde	Vindfelt	Testområde	Vindfelt
Samlet areal (ha.)	91.3	246.7	103.5	269.8
Habitatområde - areal	4.8	86.5	15.7	106.8
Habitatområde - %-andel	5.2	35.0	15.1	39.6
§ 3 sø	2.1	1.2	7.8	3.2
§ 3 mose	2.0	6.7	3.9	15.3
§ 3 hede	0.7	0.6	0.7	0.6
§ 3 eng	0.1	0.3	0.1	0.3
§ 3 strandeng	0	10.4	0	13.5
Samlet § 3	4.8	19.1	12.5	32.8
Andel § 4	5.3	7.7	12.1	12.2
Habitat-naturtyper	0	10.1	0	25.3
Habitatnaturtyper - % andel	0.0	4.1	0.0	9.4

Påvirkning af naturtyper på habitatområdernes udpegningsgrundlag vurderes at være ubetydelig. Det har dog ikke været muligt at vurdere de hydrologiske konsekvenser af testcentret. Konsekvenserne vurderes ikke umiddelbart som væsentlige eftersom møllerne anlægges på intensivt dyrket og afvandet landbrugsjord, men det bør alligevel undersøges hvorvidt anlæggelse og drift påvirker vandkemi og afvanding til habitatområdernes mange vandafhængige habitatnaturtyper: Flodmunding, kystlagune, strandeng, klitlavning, 4 søtyper, vandløb, kildevæld og 3 mosetyper (Tabel 2). Påvirkningen af §3-beskyttet natur i testområdet vurderes at kunne undgås ved hensigtsmæssig planlægning, idet den beskyttede natur langt overvejende ligger i Skjern Enge som ikke forventes berørt af anlæggelse og drift af møllerne.

Opstilling 5 adskiller sig fra Opstilling 4 ved at der er placeret en mølle på grænsen af Skjern Enge i habitatområde 61. Det er vanskeligt at vurdere om man helt kan undgå påvirkninger ind i habitatområdet ved en sådan placering, men en konkret vurdering vil forudsætte en detailplan af møllens placering og en detaljeret beskrivelse af anlægsarbejdet og driften af møllen. Sammenfattende vurderes de foreslåede placeringer syd for Stauning, med forbehold for uforudsete hydrologiske påvirkninger, ikke at indebære konflikter

med habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for de to tilgrænsende habitatområder.

Tabel. 2. Habitattyper i udpegningsgrundlaget for Habitatdirektivområderne Skjern Å og Ringkøbing Fjord.

61 Skjern Å

- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Riggær
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

62 Ringkøbing Fjord

- 1130 Flodmundinger
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 2120 Hvide klitter og vandremiler
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2160 Kystklitter med havtorn
- 2170 Kystklitter med gråris
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- 7230 Riggær

Konklusion

Generelt ligger Opstillingsforslag 4 og Opstillingsforslag 5 betydelig tættere på Skjern Å end det var tilfældet med opstillingsforslagene 2a og 2b i DMU's

notat af 7. maj 2010. I dette notat blev opstillingsscenarie 2b vurderet at være det af de tre med den mindst skadelige påvirkning på grund af store forekomster af vandfuglearter, der fouragerer på arealer i omdrift i den sydlige del af området, ned mod Skjern Å.

Opstilling 5 vil give et habitattab i Natura 2000-området og både opstilling 4 og opstilling 5 vil forårsage en øget kollisionsrisiko for lokalt vandfuglefourageringstræk inden for (kun gældende opstilling 5 hvor møllevingerne fysisk vil række ind i området) og tæt på beskyttelsesområdet ved Skjern Enge. Ved en placering som skitseret i Opstilling 4 vurderes denne effekt dog at være reduceret, men en kvantificering på det foreliggende grundlag er ikke mulig og vil kræve nærmere studier.

De to opstillingsscenarier 4 og 5 vil potentielt have betydelig større indflydelse på lokalt træk og fouragering af sangsvaner, kortnæbbede gæs, bramgæs og hjejler end forslag 2b, som beskrevet i DMU's notat af 7. maj 2010. En så nordlig placering som muligt i forhold til Skjern Enge vil således tage mest hensyn til fuglene og give den mindste kollisionsrisiko. En placering der forskydes mod nord og/eller nordvest fra det i Opstilling 4 og 5 fremsatte forslag ville reducere potentielle konflikter med fouragerende og fourageringstrækkende vandfugle betydeligt.

Påvirkning af naturtyper på habitatområdernes udpegningsgrundlag vurderes at være ubetydelig. Det har dog ikke været muligt at vurdere de hydrologiske konsekvenser af testcentret. Konsekvenserne bør i en VVM vurderes, men vurderes ikke umiddelbart som væsentlige eftersom møllerne anlægges på intensivt dyrket og afvandet landbrugsjord. Påvirkningen af §3-beskyttet natur i testområdet vurderes at kunne undgås ved hensigtsmæssig planlægning. Det er vanskeligt at foretage en vurdering af effekten af en turbine på grænsen til Habitatdirektivområdet ved Skjern Å på naturtyper i habitatdirektiv-området. Sammenfattende vurderes de foreslåede placeringer syd for Stauning, med forbehold for uforudsete hydrologiske påvirkninger, ikke at indebære konflikter med habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for de to tilgrænsende habitatområder.